

B.A. (Honours) Semester -IV Examination, 2015

Sanskrit (Honours)

Paper : H-7

Time : Three Hours

Full Marks : 40

Questions are of value as indicated in the margin

Unit - I

1. Give a detailed account of Dasdin's division of poetry. -

10

Or

Analyse the characteristics of महाकाव्य as stipulated in काव्यादर्श ।

2. Explain one of the following verses -

- (क) तदल्पमपि नोपेक्ष्यं काव्ये दुष्टं कथञ्चन ।
स्याद् वपुः सुन्दरमपि शिवत्रेणैकेन दुर्भगम् ॥
(ख) इह शिष्टानुशिष्टानां शिष्टानामपि सर्वथा ।
वाचामेव प्रसादेन लोकयात्रा प्रवर्तते ।
(ग) इदमन्धं तमः कृत्स्नं जायेत भुवनत्रयम् ।
यदि शब्दाद्वयं ज्योतिरासंसारं न दीप्यते ॥

Unit - II

3. Describe Vāmana's concept of विद्या as a component of poetry (काव्याङ्ग) ।

8

Or

Discuss upon Vāmana's theory of Poetry.

4. Explain one of the following -

4

- (क) पदाधानोद्धरणमवेक्षणम् ।
(ख) नानिबद्धं चकास्त्येकतेजःपरमाणुवत् ।
(ग) तद्धि चित्रं चित्रपटवद्विशेषसाकल्यात् ।

Unit - III

5. Reproduce, after Rājaśekhara, the story of काव्यपुरुषोत्पत्तिः and analyse its significance.

8

Or

Analyse the theory of प्रतिभा as propounded by Rājaśekhara.

6. Explain one of the following -

4

- (क) सारस्वतः स्वतन्त्रः स्याद् भवेदाभ्यासिको मितः ।
औपदेशकविस्त्वत्र वल्गु फल्गु च जल्पति ॥
(ख) या दुग्धाऽपि न दुग्धेव कविदोग्धृभिरन्वहम् ।
हृदि न सन्निधत्तां सा सूक्तिधेनुः सरस्वती ॥
(ग) यदेतद् वाङ्मयं विश्वमर्थमूर्त्या विवर्तते ।
सोऽस्मि काव्यपुमानम्ब पादो वन्देय तावकौ ॥